

IN MEMORIAM

Проф. др Ратко Тошић (1942. – 2022.)

У петак 21. октобра 2022. године у Новом Саду, у осамдесетпрвој години живота, преминуо је Ратко Тошић – редовни професор Природно-математичког факултета у Новом Саду, велики љубитељ и популаризатор математике, човек широке културе (књижевност, сликарство, музика...) и пре свега диван и племенит човек. У In memoriam текстовима је тешко не бити неконвенционалан, оригиналан, непатетичан и концизан, поготову када треба у само неколико реченица сажети лик, живот и дело проф. др Ратка Тошића – човека који је био велики математички (и не само математички) зналац, чије стваралаштво, чини се, реално превазилази оквире једног људског живота.

Ратко Тошић је рођен 1942. године у селу Крнићи, код Сребрнице. Школовао се у Бајиној Башти, Тузли, Новом Саду и Београду. Магистарске и докторске студије завршио је на Природно-математичком факултету у Београду, а ментор његове докторске дисертације „Прилог теорији Булових алгебри“ био је проф. др Ђуро Курепа.

Биографија и библиографија професора Тошића су сјајне и траже да се искажу њихове кључне тачке и сигуран сам колективни жал за човеком који је био изузетан приврженик математике и као науке и као наставне дисциплине, сјајни познавалац историје математике, креативан човек, велики ентузијаста и изванредан научник са значајним домаћим и међународним референцама.

Професионалну каријеру је провео на Природно-математичком факултету у Новом Саду, на крају у звању редовног професора, а радио је још и на државним факултетима у Подгорици, Новом Пазару и Педагошком факултету у Бјељини... На редовним и последипломским студијама држао је курсеве Алгебра, Еуклидска геометрија, Комбинаторна геометрија, Теорија графова, Дискретна математика, Теорија аутомата и програмирање, Комбинаторика, Методика математике ...

Његов научни опус обухвата преко 120 ауторских и коауторских радова објављених у престижним домаћим и међународним часописима. Био је уредник зборника радова пет конференција из теорије графова и логике и рачунарства и председник програмског одбора тих конференција. Руководио је научним пројектима и потпројектима из математике и рачунарства. Одржао је и већи број предавања на домаћим и међународним научним скуповима, конгресима, конференцијама и по позиву на универзитетима у Канади, Јапану, Великој Британији, Мађарској и Норвешкој.

Професор Ратко Тошић је имао и веома богат стручни рад исказан кроз објављене уџбенике, монографије, научно-популарне књиге, уређивање и сарадњу са стручним часописима, ангажовање у раду са ученицима обдареним за математику... Објавио је преко 30 уџбеника за основну и средњу школу у Србији и Републици Српској, неколико универзитетских уџбеника и читав низ веома занимљивих, корисних, популарних и истраживачки усмерених књига за наставнике и талентоване ученике и велики број историјских осврта на значајне догађаје у развоју математике, математичаре и математичарке. Био је први уредник средњошколског часописа „Тангента“ који је као главни уредник уређивао 10 година. У периоду од 2006. до 2021. године био је главни уредник „Математичког листа за ученике основне школе“ и својим вансеријским идејама допринео да, и у најтежим временима, лист унапреди садржаје и задржи читалачку публику. Вредно је радио и са талентованим ученицима у току летњих и зимских школа младих математичара и био вођа наших олимпијских екипа на пет олимпијада. Професор Тошић је био један од најкориснијих чланова комисија за такмичења ученика, јер је увек доносио оригиналне и врло занимљиве задатке и био најспособнији да према задатом нивоу и теми на лицу места направи оно што је потребно. У Новом Саду је више година руководио радом школе за обдарене ученике „Архимедес“.

Педагошки рад професора Тошића видљив је не само из неколико десетина генерација студената које је упућивао у тајне многих математичких наука, већ и из чињенице да је био ментор за 9 специјалистичких теза, 12 магистарских радова и 9 докторских дисертација. О броју комисија за дипломске радове, магистарске и докторске дисертације на матичном и другим факултетима и разних других педагошких ангажмана да и не говоримо. Одржао је низ корисних и увек занимљивих предавања на семинарима и конференцијама за наставнике математике.

Професор Ратко Тошић је био тих човек који се није отимао за функције, а за његову професионалну каријеру је карактеристично да је на многим важним математичким пословима ангажован због своје стручности и одговорности. Друштво математичара Србије исказује велику захвалност за допринос проф. Ратка Тошића многобројним активностима Друштва. Набројано је доста тога, али је сигурно много тога остало непоменуто, јер је он својим вредним радом обогатио и унапредио делатност Друштва у многим сегментима. Био је и председник Подружнице математичара Новог Сада и председник Друштва математичара Војводине. Због свега реченог Друштво математичара Србије га је изабрало за свог почасног члана.

О професору Ратку Тошићу као човеку и пријатељу, верујем да многи математичари у Србији имају изузетно мишљење. Чињенице да је био радо виђен у свим математичким срединама у Србији, Републици Српској и другим крајевима, да је писао за разне издаваче, да је често радио и за супротстављене институције говоре о човеку високе толеранције, уважавања и поштовања. Лично сам му захвалан не само за велику стручну

помоћ у току магистарских и докторских студија, већ и за моралну и људску подршку и истинско и пријатељско разумевање када је то било и најпотребније.

Као један од дугогодишњих сарадника, магистраната и доктораната проф. Тошића, сигуран сам и да ће на ПМФ у Новом Саду, Друштву математичара Србије, у новосадском „Архимедесу“, у кругу читалаца „Математичког листа“ и „Тангенте“, у скупу корисника његових многобројних монографија, уџбеника и радова, међу новосадским и српским математичарима, бројним студентима, постдипломцима проф. Тошића и међу његовим пријатељима остати велика празнина. Недостајаће нам овај тихи, вредни и продуктивни човек, његово огромно знање и дивни проблеми које је на оригиналан начин стварао и предлагао за решавање својим студентима, сарадницима и читаоцима часописа које је уређивао и у којима је сарађивао.

Нека је Ратку Тошићу вечна слава и ХВАЛА за све што је учинио за своје најближе, за математику у Србији као науку и наставну дисциплину и за велико људско дело у корист талентованих ученика, својих студената, колега, постдипломаца, наставника и пријатеља.

др Војислав Андрић